

ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Операційний менеджмент передбачає комплекс дій щодо перетворення будь-яких видів ресурсів для створення продукції, надання послуг, виконання робіт. Операційний менеджмент в компанії одночасно є одним із джерел ідей, що є основою інновацій та системою, в рамках якої інновації реалізуються. В умовах інноваційної економіки операційний менеджмент повинен забезпечувати можливість реалізації співробітниками своїх ідей, стимулювати їхню творчу активність та створювати умови для практичного впровадження нововведень.

Метою операційного менеджменту слід вважати формування ефективної системи управління операціями не тільки у виробництві, а й у сфері сервісу. Операційний менеджмент націлений на побудову управлінських систем, що забезпечують виконання необхідних дій і процедур для одержання ринкового результату діяльності підприємства [6, с. 140]. Операційний менеджмент є центральною ланкою підприємства і створюється на основі раціонального (вертикального і горизонтального) розподілу праці та поєднання в часі і просторі предметів, засобів і самої праці [3, с. 60]. Операційний менеджмент – це всі види діяльності, пов'язаної з трансформацією матеріалів, інформації чи покупців [2]. Операційний менеджмент як окремий вид управлінських дисциплін виник для вирішення проблемних промислових управлінських завдань. Незважаючи на своє промислове походження, він сьогодні перетворився в ширший та глибший управлінський підхід, ніж просте управління промисловими операціями [5, с. 243].

Операційний менеджмент – це наука та практика ефективного управління процесами перетворення вихідних ресурсів усіх видів у готові товари та послуги [1]. Сферою діяльності виробничого (операційного) менеджменту є як матеріальне виробництво, так і надання послуг. У контурі цієї науки виділяють загальні ознаки управління виробництвом та надання послуг, характерні для всіх сфер діяльності. Такі види виробничої та управлінської діяльності, як прийняття рішень, вибір стратегії розвитку, вибір розміщення підприємства, проектування виробів та послуг, планування та інші є основними у будь-якій бізнес-організації. Як зазначають окремі автори: “Це дозволяє компанії встановлювати ділову взаємодію з партнерами, формуючи мережі, здатні невпинно вводити інновації та здійснювати адаптацію в умовах невизначеності” [4, с. 35].

Мета операційного менеджменту – це сформувати ефективну систему управління операціями у виробництві. Він спрямований на побудову «керованих» виробничих систем шляхом виконання специфічних дій і процедур із завданням отримання ринкового результату діяльності фірми. Ринковий вибір може будуватися лише на чіткому професійному врахуванні об'єктивних обмежень, критеріїв та стандартів. Оптимальні операційні рішення вимагають від керівника перебування у центрі виробничої системи, що розвивається. Поєднання в одному цілому основних факторів та аспектів діяльності підприємства – фінансових, організаційних, ринкових, технологічних та ін. – вимагає, щоб процес формування ефективної системи управління здійснювався на базі раціонального управління операціями.

Основою операційного менеджменту є управління виробничими системами, яка використовує операційні ресурси компанії для перетворення фактора виробництва (входу), що вводиться, в обрану нею продукцію або послугу (вихід). Операційні ресурси компанії представлені п'ятьма видами: персонал; заводи; матеріали та комплектуючі вироби; процеси; системи планування та управління. Повна система виробничої діяльності компанії називається операційною системою. Звідси випливає, що операційний менеджмент – це управління повною системою виробничої діяльності підприємства як комплекс системних заходів з управління операційним результатом, що передбачає:

- побудову операційних бізнес-процесів;
- організацію діяльності електронного комунікативного центру (офісу);

- IT-супровід операційного управління;
- розвиток операційних менеджерів та персоналу;
- операційне бюджетування.

Отже, сутністю операційного менеджменту є інформаційний мотивуючий вплив професійно підготовлених фахівців – функціональних та операційних менеджерів – на виробничий персонал та відповідні бізнес-процеси. Операційний менеджмент за характером є інтегруючим і передбачає скоординоване управління операціями компанії. Предмет вивчення операційного менеджменту – принципи та методи управління виробничою діяльністю підприємства, сукупність трудових та природних процесів, у результаті здійснення, яких створюється продукція, та надаються послуги. Економічною сутністю операційного менеджменту є формування доданої вартості та потоку створення цінності для споживача.

Таким чином, у сучасних умовах операційний менеджмент орієнтований те що, щоб бізнес був прибутковим і ефективним, тобто виправдовував інвестиції, вкладені у нього, та понесені витрати. Іншими словами, в рамках операційного менеджменту управління має бути організоване так, щоб виконання кожної операції сприяло отриманню прибутку, також його можна використовувати до будь-яких видів діяльності та процесів в залежності від завдань та цілей досягнення.

Список використаних джерел

1. Баглей Р., Бучинська Т., Гомотюк В.. Основні напрями розвитку технологій операційного менеджменту в сучасних умовах. *Економічний дискурс*. 2022. Випуск 1-2. С. 106-116.
2. Деордієва В.А., Ільїна А.С. Операційний менеджмент: сутність і роль у забезпеченні конкурентоспроможності організацій. *Ефективна економіка*, 2013. №6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_6_46
3. Плотніченко С.Р., Безверхня Ю.В. Операційний менеджмент в системі управління підприємством. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*. 2016. №1. С. 59-61.
4. Пуцентейло П., Довбуш А., Бінчаровська Т., Гомотюк В. Сучасні технології бізнес-аналітики як інструмент для підвищення бізнес-комунікацій компанії. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2022. Випуск 1-2. С. 29-40.
5. Солодка О.В. Логістичний та операційний менеджмент: взаємозв'язок та субординація, 2008. URL: <http://www.grinchuk.lviv.ua/dbook/24/1148>.
6. Сумець О. Ключові аспекти сучасної парадигми операційного менеджменту. *Agricultural and resource economics: international scientific e-journal*. 2018. 4. № 3. С. 129–147.